

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Exponitur quid sit, quidque importet adoratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

seu materia propria; quam creatura intellectualis offert Deo, ad finem colendi ipsum.

CAPUT VII.

Exponitur quid sit, quidque importet adoratio.

32 **A**dorationis nomen varias habet significaciones. 1°. venerationem quamcumque alteri exhibitam, in testimonium excellentiæ ipsius. Et sic Abraham Genes. 22. adorasse dicitur filios Heth. Et Judith Holofernem, Judith. 10. civiliter utique, sive propter excellentiam civilem. 2°. venerationem alteri exhibitam propter excellentiam spirituales; quomodò Abdias 3. Reg. 18. Eliam adorasse dicitur. Et Josue Angelum, Josue 5. Et ista adoratio est cultus spiritualis, & licet formaliter non sit religiosus, strictè loquendo, propter id quod dixi n. 30. religiosus tamen dici potest, sive ad religionem pertinens, paulò latius eam accipiendò. Secundùm quam acceptionem adoratio triplex assignatur, dulciæ, hyperdulciæ, latræ. *Dulcia* est veneratio, quæ sanctis Angelis vel hominibus, maximè cum Christo regnantibus, impenditur. *Hyperdulcia*, quæ Virgini Deiparæ, ob singularem ipsius supra ceteros Sanctos & Angelos excellentiam maternitatis Dei, plenitudinisque gratiarum. Unde S. Bonaventura in 3. dist. 9. q. 3. n. 19. *Beatissima* (inquit) *Virgo Maria, pura creatura est; & ideo ad honorem & cultum latræ non ascendit. Sed quoniam excellentissimum nomen habet, ita quòd excellentius pura creatura convenire non potest, ideo non tantùm debetur ei honor dulciæ, sed hyperdulciæ. Hoc autem nomen est, quòd Virgo existens, Dei Mater est: quòd quidem tantæ dignitatis est, quòd non solum viatores, sed etiam comprehensores, non solum homines, verùm etiam Angeli eam reverentur quòdam prerogativa speciali. Ex hoc enim quòd Mater Dei, est prælatà ceteris creaturis, & eam præ ceteris decens est honorare. Hic autem honor consuevit à Magistris hyperdulcia vocari. Latræ sola est adoratio secundùm præcipuam, & nunc apud Theologos famosè usitatam notionem, quæ adoratio definitur, actus quo Deum ut supremum Dominum suum, infinitè perfectum, & infinitè excellentem creatura intellectualis recognoscit, cum protestatione sua ad eum subjectionis, dependentiæque totalis, quoad corpus, & animam, & quæcumque alia bona sua.*

33 Adoratio hoc modo sumpta, tametsi à Theologis dividatur in internam, & externam; externa tamen sine interna, adoratio non est propriè dicta, de qua Salvator ad Samaritanam, *Venit hora, & nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate.* Adoratio quippe externa, sine interna, est adoratio mortua, sicut corpus sine animà. Dum ergo Deum exterius verè adoramus, anima est, quæ per externos actus venerationis ac submissionis, Deum velut supremum Do-

minum suum interiùs recognoscit, suamque erga ipsum omnimodam subjectionem ac dependentiam protestatur. Itaque sicut oratio primordialiter quidem est in mente, secundariò autem verbis exprimitur; ita etiam adoratio principaliter quidem in interiori Dei reverentia consistit; secundariò autem in quibusdam corporalibus humilitatis signis. Sic genuflectimus, nostram infirmitatem designantes in comparatione ad Deum, prosternimus autem nos, quasi proficientes, nihil nos esse ex nobis. S. Thomas q. 84. a. 2.

Estque reflexione dignum, in ista adoratione cultuque Dei implicite contineri obligationem fidei, spei, & charitatis; sive credendi Deo, sperandi in Deum, ipsumque super omnia diligendi. Si enim Deum recognoscimus infinitè perfectum: igitur infinitè veracem, infinitè potentem, infinitè fidelem in promissis, infinitè benignum, infinitè bonum, infinitè amabilem. Si infinitè veracem, ipsi ergo credere nos oportet in omnibus quæ dignatur nobis revelare. Si infinitè potentem, infinitè benignum, infinitè fidelem in promissis: in ipso ergo & promissis ipsius spem & fiduciam habere debemus. Si denique infinitè bonum & amabilem: ipsum ergo super omnia cetera bona & amabilia amare & diligere debemus. Et hinc elucet verè à Catechismo Romano dictum esse, quòd peccant in hoc primum præceptum, qui fidem, spem, & charitatem non habent.

CAPUT VIII.

Devotio, duplexque causa, & effectus ipsius.

35 **D**evotio est pius & humilis affectus in Deum; humilis ex conscientia infirmitatis propriæ; pius ex consideratione divinæ clementiæ. Ita definit Author libri de spiritu & anima (inter opera Augustini) cap. 5. A sancto Thoma verò q. 82. a. 1. definitur, *voluntas promptè tradendi se ad ea quæ pertinent ad Dei cultum.* Per consequens non consistit in sensibili gustu & teneritudine cordis, quæ aliquando in oratione sentitur; sed in pio atque humili animi affectu, promptæque voluntate debite peragendi ea quæ pertinent ad Dei cultum & famulatum; prout Scriptura indicat Exodi 35. *Multiitudo filiorum Israel obtulit mente promptissimà atque devotà primitias Domino.* Quæ pia animi affectio & promptitudo plerùmque in profundo cordis latitat, absque ullo sensibili gustu, imò etiam cum maximo tædio, uti fuit in Christo, dum *capiti parere & raderè*, dum etiam derelictus fuit in cruce: eo tamen non obstante, devotio ipsius tunc maxima fuit: quia voluntas promptissima paratissimaque ad implendam voluntatem Patris, non obstante illà derelictione ac tædio.

Devotionis causa est duplex, una nobis extrinseca & principalis, scilicet Deus: altera intrinseca consideratio, scilicet tum divinæ cle-